

Прилог Бр 1- Расчленување на планираната стратешка цел 1, по приоритети и мерки и индикатори со утврдени целни вредности (таргети)

Стратешка цел 1: Порамномерно економски развиени, еколошки одржливи и конкуренти плански региони низ доследно спроведена паметна специјализација и посилно стимулирање на приватните инвестиции во синергија со јавните инвестиции	
1.1: Програмирање и спроведување на јавните инвестиции во функција на обезбедување порамномерен регионален развој	Индикатори со утврдени целни вредности (таргети)
1.1.1 Спроведување на Стратегијата за регионален развој 2021-2031 (интегрално)	1.1.1 Број на програмите кои го вклучуваат индексот на развој на планските региони 1.1.2 Процент на средства кои се реализираат со примена на Индексот за степенот на развиеност на планските региони преку МЛС и БРР и други министерства, агенции и фондови 1.1.3 Процент на учество на јавните инвестиции по одделни региони
1.1.2 Доследна примена на Законот за рамномерен регионален развој(*) во поглед на издвојување на средствата за регионален развој најмалку во висина од 1% од БДП	
1.1.3 Усогласување на јавните инвестиции од Буџетот на Влада и Буџетите на ЕЛС со приоритетите на Стратегијата за регионален развој	
1.1.4 Соодветно рефлектирање на стратешките цели, приоритетите и мерките од Стратегијата за регионален развој во основните стратешки економски документи на Владата на Република Северна Македонија:	
1.1.5 Постепен премин кон минимум три годишно, а со тоа и попредвидливо буџетирање на капиталните инвестиции;	
1.1.6 Воведување силен и одржлив инструмент за фискално воедначување во системот за финансирање на единиците на локалната самоуправа во облик на грант за еквилизација и грант за перформанси на единиците на локалната самоуправа.	
1.2: Обезбедување пошироки стимулации и насочување на приватните инвестиции кон планските региони кои заостануваат во развојот	
1.2.1 Воведување на одделни мерки (даночни ослободувања и слични стимулации) за насочување на приватните инвестиции кон понеразвиените плански региони	1.2.1 Структура на бруто домашен производ по глава жител (%) по плански регион 1.2.2 Структура на бруто додадена вредност (%) по плански регион 1.2.3 Структура на инвестиции во основни средства (%) по плански регион
1.2.2 Подобрување на условите за отпочнување бизнис	
1.3: Изградба на транспортна, телекомуникациска и енергетска инфраструктура со порамномерна дистрибуција во планските региони	
1.3.1 Развој и унапредување на транспортната инфраструктура (група мерки)	1.3.1 Густина на регионалната патна инфраструктура (км'/1000
1.3.1 Развој и унапредување на транспортната инфраструктура (група мерки)	

1.3.2 Развој и унапредување на информатичко-комуникациски технологии и бродбенд инфраструктура:	km ²) 1.3.2 Локална патна инфраструктура (км ²) 1.3.3 Дополнителен инсталиран капацитет од ОИЕ (MW) по плански региони 1.3.4 Потрошувачка на финална енергија по додадена вредност во индустријата по региони, (kWh/EUR) 1.3.5 Потрошувачка на енергија во домаќинствата по жител (kWh/жител) во планските региони
1.3.2 Развој и унапредување на информатичко-комуникациски технологии и бродбенд инфраструктура:	
1.3.3 Развој и унапредување на енергетската инфраструктура	
1.3.4 Спроведување родово-сензитивни анализи на локално и регионално ниво при планирањето и дизајнирањето на инфраструктурните проекти а со цел да се утврдат различните потреби на жените и мажите во одделните општини и региони.	
1.3.5 Насочување на државната помош приоритетно кон активните деловни субјекти во помалку развиените региони	
1.4: Регионален пристап при конципирање на политиките за поддршка на претприемништвото и индустријата	
1.4.1 Насочување на државната помош приоритетно кон активните деловни субјекти во помалку развиените региони	1.4.1 Број на активни деловни субјекти по региони 1.4.2 Процент од вкупно одобрените проекти на ФИТР по плански региони 1.4.3 Облици на меѓуопштинска соработка на ниво на плански регион за поддршка на претприемништво и
1.4.10 Окрупнување на постоечката организациска раМинистерство за култураа за поддршка на претприемништвото и МСП на ниво на плански региони преку постепена консолидација на овие организации во една мрежа на ниво на плански регион или барем делумно да се амалгимираат (спојат) во раМинистерство за култураи на Бизнис центрите како организациска единица на Центрите за развој на планските региони	
1.4.11 Вградување на регионална компонента во Стратегијата за развој на индустријата во Северна Македонија	
1.4.12 Овозможување даночни ослободувања и други стимулации за лоцирање и развој на одделни индустрии во помалку развиените плански региони земајќи ги предвид нивните споредбени предности.	
1.4.2 Зголемување на бројот на проекти финансирани од страна на МСЛ и Биро за регионален развој преку ЦРПР кои директно целат кон зајакнување на претприемништвото и развојот на секторот на МСП	
1.4.3 Воспоставување облици на меѓуопштинска соработка за поддршка на претприемништвото и МСП на ниво на плански регион за да се обединат ограничените финансиски средства од буџетот на општините во заеднички и целисходни програми за развој на претприемништвото и МСП. Овие програми на ЕЛС треба да бидат целосно синхронизирани и комплементарни на мерките и активностите на државните органи на управата и агенциите и фондовите кои оперираат под нивен институционален чадор	
1.4.4 Инвестирање на Фондот за иновации и технолошки развој во развој на капацитети на МСП за подготовка на квалитетни проектни апликации во регионите со најмал број одобрени проекти за финансирање	

1.4.5 Генерирање евиденција со родово-разделени податоци за бројот на апликанти кај институциите кои доделуваат директна помош за приватниот сектор (деловни субјекти кои се во сопственост на или се управувани од жени како и колку од оние на кои им се доделени проекти се во сопственост на или управувани од жени во однос на мажи и др.)	МСП
1.4.5 Генерирање евиденција со родово-разделени податоци за бројот на апликанти кај институциите кои доделуваат директна помош за приватниот сектор (деловни субјекти кои се во сопственост на или се управувани од жени како и колку од оние на кои им се доделени проекти се во сопственост на или управувани од жени во однос на мажи и др.)	
1.4.6 Синхронизација на програмите на Фонд за иновации и техн развој со програмите за поддршка на науката (истражување и развој) на Министерство за образование и науки а со цел да се постигне синергија и остварување на комплементарни ефекти.	
1.4.7 Профилирање на планските региони низ т.н. ПАМЕТНА СПЕЦИЈАЛИЗАЦИЈА. За таа цел е неопходно да се подготви продлабочена и интегрирана Студија на конкурентските предности на секој регион/општина засебно и на тој начин да се придонесе за фокусирање на јавните и приватните инвестиции	
1.4.8 Носење одлуките за инвестирање на јавните средства односно државната помош за претприемништвото и МСП врз основа на инклузивниот модел на четирикратен хеликс според кој во носење на најважните стратегиски одлуки за поттикнување на иновациите треба да дискутираат сите засегнати страни	
1.4.9 Креирање на општински и регионални бази на податоци за следење на иновативните претприемнички активности на жените овозможувајќи спроведување на родово-базирани анализи во секторот МСП и иновациите	
1.5: Подобрвање на структурата на работната сила во планските региони и инвестирање во човечки капитал	
1.5.1 Имплементирање на програми за обука и тренинг на работната сила	1.5.1 Просечно исплатена нето-плата по вработен (во денари) 1.5.2 БДП по вработен (во милиони денари) 1.5.3 Стапка на активност (%) 1.5.4 Стапка на активност жени (%) 1.5.5 Стапка на активност млади (%)
1.5.10 Окрупнување на општинските економско-социјални совети на ниво на плански региони а со цел да се трансформираат во посуштински чинители на регионалниот развој проследено и со формирање на трипартитни совети за труд и промоција на вработувањето на ниво на плански региони со цел да се зајакне социјалниот дијалог, користејќи притоа соодветни облици на меѓуопштинска соработка;	
1.5.11 Формализирање на неформалното вработување кое е особено карактеристично за ранливите категории население како што се: жените, младите, лицата со низок степен на образование и Ромите, со насочување кон Североисточниот, Полошкиот и Југозападниот плански регион, каде положбата на ранливите категории е најизразена	
1.5.12 Јакнење на институционалните капацитетите на планските региони со цел олеснување на пристапот до пазарот на трудот на ранливите категории на граѓани, особено жените од руралните	

средици, самохраните мајки и жените без образование или со низок степен на образование.	1.5.6 Стапка на активност (%) - лица со незавршено основно образование
1.5.2 Имплементирање на програми кои ќе го стимулираат вработувањето во приватниот сектор, како што е субвенционирање на платите кај новопримените работници, доделување на грантови за самовработување, даночни ослободувања за новопримените работници и слично	1.5.7 Стапка на вработеност (%)
1.5.3 Имплементирање на програми за директно вработување во јавниот сектор. Организирање на јавни работи, како што се чистење и одржување на паркови, улици, пошумување и слично се добра можност најранливите лица да се вработат;	1.5.8 Стапка на вработеност жени (%)
1.5.4 Имплементирање на програми кои ќе ги едуцираат невработените да бараат работа. Тоа се програми кои опфаќаат разни курсеви за пополнување на апликации, курсеви за интервјуа, и сл	1.5.9 Стапка на вработеност млади (%)
1.5.5 Имплементирање на програми за стимулирање на вработувањето на младите и жените. Овие програми треба да вклучуваат најразновидни тренинзи на невработените млади лица и жените, субвенционирање на платите доколку тие би се вработиле, покривање на трошоците за обука откако ќе се вработат и т.н.;	1.5.10 Стапка на вработеност (%) - лица со незавршено основно образование
1.5.6 Имплементирање на програми кои се однесуваат на категоријата на лица со посебни потреби;	1.5.11 Стапка на невработеност (%)
1.5.7 Имплементирање на програми за практиканство со цел да се зголеми вработливоста на младите невработени, жените и други ранливи категории од населението и да се превенира недостатокот на вештини кога ќе влезат на пазарот на труд	1.5.12 Стапка на невработеност жени (%)
1.5.8 Донесување Закон за младинска гаранција со што ќе се институционализира оваа форма на поддршка на младите до вработување	1.5.13 Стапка на невработеност млади (%)
	1.5.14 Стапка на невработеност (%) - лица со незавршено основно образование
1.5.9 Донесување на Закон за поддршка на социјално претприемништво, со фокус на младите и жените, и центри за поддршка на социјални претпријатија на ниво на плански региони;	1.5.15 Стапка на слободни работни места (%)
1.6: Развој на земјоделството и рурален развој заснован на споредбените предности на планските региони	
1.6.1 Зголемување на обработливата површина во Полошкиот, Вардарскиот и Југозападниот плански регион преку уредување на имотно-правните односи, создавање услови за производство на необработените површини, како и пренамена на дел од пасиштата, на начин кој е комплементарен со мерките за Економско јакнење и окрупнување на	1.6.1 Учество на обработливата во

земјоделските стопанства и Окрупнување на земјиштето и поддршка на земјоделските задруги од Националната стратегија за земјоделство и рурален развој	земјоделска та површина = Обработлив а земјоделска површина/ Вкупна земјоделска површина 1.6.2 Застапено ст I и II класа од вкупниот број стопанства = Број на стопанства економска големина I и II класа/Вкупен број на стопанства 1.6.3 Просечна големина на катастарска парцела = Површина на катастарски парцели {ха}/Број на катастарски парцели 1.6.4 Степен инвестирањ е од бруто додадена вредност = Просечни годишни инвестиции земјоделств
1.6.10 Формирање на агро-индустриски зони како центри за поттикнување и олеснување на економските активности во земјоделството. Истите треба да бидат воспоставени по примерот со индустриските зони (посебни зони но и користење на расположливите ресурси кои не се користат во регионот – т.н. „brownfield“ инвестиции или во склоп на веќе постојните индустриски зони) со одредени предуслови и бенефиции за инвеститорите.	
1.6.11 Воспоставување оперативен систем за превенција и менаџирање на шумски пожари во Пелагонискиот, Источниот и Југоисточниот плански регион	
1.6.12 Зајакнување на положбата на жените во руралните подрачја преку промовирање на правото на сопственост на имот и правото да располагаат со ресурси (финансиски и нефинансиски)	
1.6.13 Поттикнување и приоритизација на учеството на жените како носители на земјоделски стопанства низ поврзување со мерките за Економско јакнење и окрупнување на земјоделските стопанства, консолидација на земјоделското земјиште, но и мерките за правна формализација на индивидуалните земјоделски стопанства и формално вработување на жените	
1.6.14 Градење на капацитетите на жените како претприемачи, но и нивните квалификации и стручност за поголемо учество во формалната/платена работна сила	
1.6.15 Воспоставување соодветна база на регионално ниво на родово-разделени податоци за да може преку темелна анализа да се планира и да се развиваат идни стратегии, политики и мерки за поддршка на жените во земјоделството и руралните средин	
1.6.16 Зголемена поддршка за заштита и промоција на традиционалните одлики и производи во планските региони (Тетовски грав/јаболка, Мариовско/ Беровско сирење, Паланечки компир, Шар Планинско јagne/ кашкавал, Ресенско јаболко и слично). Покрај земјоделските производи, значајно е заштита и промоција на регионалните препознатливи одлики и споредбени предности од аспект на развој на руралниот туризам и спортскиот (лов и риболов) туризам, но и заштита и промоција на културните и другите знаменитости и традиционални обележја на регионите	
1.6.17 Формирање на посебна Канцеларија за планински туризам и планински содржини, задолжена за дефинирање и управување со очекуваните домашни, јавни и приватни, и странски инвестиции, апликација на систем на промени во овој сегмент и позиционирање на државата на регионалниот и европски пазар за интегрален планински туризам.	
1.6.18 Поддршка и спроведување на мерките за адаптација кон и митигација на климатските промени за Југоисточниот и Вардарскиот плански регион (препораки од Третата и Четвртата национална комуникација за климатски промени) како и поддршка за подетални регионални анализи и формулирање на регионални стратегии и планови поврзани со климатските промени.	

<p>1.6.2 Законско дорегулирање на праксата на наследување на земјиштето и негова прераспределба помеѓу повеќе наследници, како и ревидирање на земјишната и даночната политика во насока на мотивирање на користењето на земјоделското земјиште и демотивирање на поседувањето на истото без да се обработува</p>	<p>о/Просечна годишна бруто додадена вредност земјоделството</p>
<p>1.6.3 Јакнење и окрупнување на земјоделските стопанства во Вардарскиот, Полошкиот, Југозападниот и Североисточниот плански регион преку олеснување и одредени бенефиции за малите стопанства за зголемување на обемот на работа и економските резултати и преминување во правна форма на субјекти - стопанства, паралелно со приоритизација во мерките Окрупнување на земјиштето и поддршка на земјоделските задруги каде овие региони исто така имаат лоша структура, но и поттикнување на инвестициите, приоритизација на ИПАРД и националната поддршка и подобрување на експертската поддршка и покриеност со подрачни единици на Министерство за земјоделство, шумарство и водостопанство.</p>	<p>1.6.5 Учество на земјоделски стопанства кои можат да вршат наводнување = Број на земјоделски стопанства што можат да вршат наводнување/Вкупен број на земјоделски стопанства</p>
<p>1.6.4 Поддршка и создавање предуслови за формирање на земјоделски задруги во Вардарскиот, Полошкиот, Југозападниот и Североисточниот плански регион, преку олеснување и одредени бенефиции за формирање и поддршка во работата, но и нивна приоритизација во мерките за Окрупнување на земјиштето и Поттикнување на инвестициите и користење на расположливите ресурси кои не се користат во регионот („brownfield“ инвестиции), приоритизација на ИПАРД и националната поддршка.</p>	<p>1.6.6 Процентуално учество на жени носители на индивидуални стопанства =</p>
<p>1.6.5 Поддршка, поттикнување и создавање предуслови за зголемување на севкупните инвестиции во Југозападниот, Североисточниот, Вардарскиот, Југоисточниот и Полошкиот плански регион, но и нивна приоритизација во мерките за Окрупнување на земјиштето и Поттикнување на инвестициите и користење на расположливите ресурси кои не се користат во регионот („brownfield“ инвестиции), приоритизација на ИПАРД и националната поддршка.</p>	<p>Број на индивидуални стопанства носител жена/Вкупен број на носители на индивидуални стопанства</p>
<p>1.6.6 Поддршка, поттикнување и создавање предуслови за зголемување на инвестициите во извори и системи за наводнување и одводнување во Вардарскиот, Источниот и Североисточниот плански регион, како региони со најограничен пристап на земјоделските стопанства до вода.</p>	<p>1.6.7 Процентуално учество</p>
<p>1.6.7 Создавање предуслови за редовно следење и известување за поддршката од Националната програма за развој на земјоделството на ниво на плански региони</p>	<p>ално учество</p>
<p>1.6.8 Приоритизација, повисоко рангирање и создавање предуслови за зголемување на искористеноста на ИПАРД во Полошкиот и Североисточниот плански регион, а во исто време насочување на политиките во насока на јакнење на структурата на производство и поголема додадена вредност во истите, вклучително и во Источниот и Југозападниот плански регион</p>	
<p>1.6.9 Вградување на карактеристиките на планските региони во Националната стратегија за земјоделство и рурален развој со цел да се направи подобра приоритизација на поддршката и програмирање согласно нивните компаративни предности, како и поголема поддршка и приоритизација на мерките за диверзификација и дополнителни економски активности за регионите кои немаат компаративни предности како</p>	

Североисточниот, но и Југозападниот и Источниот плански регион	на жени во сезонската работна сила = Број жени сезонска работна сила/вкупен број на сезонска работна сила
1.7: Намалување на негативните влијанија и подобрена заштита на животната средина во планските региони, постигнување поголема отпорност на климатските промени и водење на подинамичен и повеќекратно зголемен инвестициски циклус	
1.7.1 Развој и унапредување на инфраструктурата за водни услуги во сите плански региони (група мерки)	1.7.1 Процент од населението покриено со јавен водовод (%)
1.7.10 Унапредување на надзорот низ соработка на централната со локалните власти и воспоставување на облици на меѓуопштинска соработка.	1.7.2 Процент од населението покриено со систем за собирање на отпадни води (%)
1.7.2 Развој и унапредување на инфраструктурата за управување со отпад во сите плански региони (група мерки)	1.7.3 Процент од населението покриено со систем за третман на отпадни води (%)
1.7.3 Обезбедување повквалитетен амбиентен воздух во сите плански региони но со фокус на главниот град Скопје и поголемите градски населби:	1.7.4 Вкупна должина на водоводна мрежа која треба да биде обновена (км)
1.7.4 Унапредувањето на управувањето со заштитените подрачја во сите плански региони (група мерки)	1.7.5 Население поврзано со систем за одведување на урбани отпадни води
1.7.5 Санирање на индустриските жешки точки во планските региони	1.7.6 Број на пречистителни станици
1.7.6 Ублажување на негативните ефекти од климатските промени во сите плански региони	1.7.7 Популација (еквивалент жители) поврзана со систем за пречистување отпадни урбани води
1.7.7 Унапредување на управувањето со бучавата во општини кои имаат поголем број жители преку подготовка на стратешки карти за бучава и акциони планови за бучава со цел намалување на бучавата во животната средина а со тоа и подобрување на квалитетот на живот кај населението во урбаните подрачја;	1.7.8 Број на изградени регионални депонии и нивни составни делови за управување со отпад
1.7.8 Унапредување на надзорот низ соработка на централната со локалните власти и воспоставување на облици на меѓуопштинска соработка.	1.7.9 Процент (%) на рециклиран отпад (kg) од вкупниот комунален отпад (kg)
1.7.9 Развој и унапредување на инфраструктурата за управување со отпад во сите плански региони (група мерки)	1.7.10 Површина на заштитени подрачја (ha) 1.7.11 Број на нови заштитени подрачја

	<p>1.7.12 Број на жешки точки на кои треба да се изврши ремедијација</p> <p>1.7.13 Број на подготвени општински стратегии за климатски промени</p> <p>1.7.14 Воспоставен систем за управување со отпад со регионални депонии со инсталација за согорување депониски гас</p>
--	---

Прилог Бр 2- Расчленување на планираната стратешка цел 2, по приоритети и мерки и индикатори со утврдени целни вредности (таргети)

Стратешка цел 2: Атрактивни плански региони со унапредени локални услуги, ефективен пристап до пазарот на труд, обезбеден повисок степен на родова еднаквост и ефективна социјална заштита на најранливите групи од населението	
2.1: Стимулирање на развојот на недоволно развиените, депопулационите подрачја и подрачјата со специфични развојни потреби	Индикатори со утврдени целни вредности (таргети)
2.1.1 Покачување на износот на средства наменети за изградба на социјални станovi во подрачја со тренд на депопулација а со цел да им бидат доделени на млади лица и брачни парови по многу поволни цени;	2.1.1 Учество на населението од регионот во вкупното население во државата (%)
2.1.2 Давање на бесплатни парцели (до 300 m ²) со симболични комунални давачки за градба и обезбедена инфраструктура во подрачја со специфични развојни потреби	2.1.2 Густината на населеност (го означува бројот на населението кое живее на одредена територија и се изразува во ж/km ²) по плански региони
2.1.3 Креирање на работни места особено за најранливите категории на населението, жените и младите а со фокус на руралните средини и малите градови и примарно во Пелагонискиот плански регион како регион со најинтензивно демографско стареење;	2.1.3 Стапка на природен прираст = разликата од наталитетот и морталитетот во однос со вкупниот број на населението (се изразува во ‰)
2.1.4 Поттикнување на повисоки вредности на стапката на природен прираст особено во Пелагонискиот, Источниот, Вардарскиот, Југоисточниот, Југозападниот и Североисточниот плански регион	2.1.4 Тоталната стапка на фертилитет (претставува веројатен просечен број на живородени деца кои би ги родила една „просечна“ жена на набљудуваната генерација во својот фертилен период)
2.1.5 Заострување на условите за стекнување жителство во градот Скопје и во општините од Скопскиот плански регион	2.1.5 Учество на млада популација до 14 години во вкупното население (%)
2.1.6 Формирање на Национален демографски институт задолжен за продлабочени научни истражувања на промените во бројот и структурата на населението, миграциите и популационите политики	
2.1.7 Подготовка на продлабочена научна и стручна студија од интердисциплинарен карактер со која ќе се подобри методологијата за дефинирање на подрачја со специфични развојни потреби според нови утврдени критериуми	
2.2: Создавање на систем на современо просторно планирање со силна регионална компонента и создавање на инфраструктура на знаење во областа на регионалното	

просторно планирање	
2.2.1 Донесување на Закон за просторно планирање, како основна правна рамка за процесот на изработка и донесување на новиот Просторен план на Република Северна Македонија, регионалните просторни планови, како и за инструментите, мерките и активностите за негово спроведување	2.2.1 Број на усвоени просторни планови на планските региони /год.
2.2.2 Подготовка и донесување на сите неопходни подзаконски акти со кои ќе се комплетира целокупната регулатива од областа на регионалното просторно планирање	2.2.2 Број на усвоени просторни планови на општините во планските региони /год.
2.2.3 Назначување институција од потсистемот за регионален развој со непосредна одговорност за регионалното просторно планирање која поблиску би соработувала со Агенцијата за просторно планирање.	2.2.3 Број на усвоени урбанистички планови во планските региони /год.
2.2.4 Проширување на мандатот на Советите за развој на планските региони или како алтернатива да се воспостави засебно советодавно тело за регионално просторно планирање во секој плански регион со задача за следење, процена и развој на регионалното просторно планирање	
2.2.5 Подготовка и донесување на нов Просторен план на Република Северна Македонија како национална стратегија за просторен развој на државата, и долгорочен развоен документ за организација, користење и заштита на територијата на државата	
2.2.6 Подготовка и донесување на регионални просторни планови за сите плански региони како највисоки стратешки документи за уредување на просторот на планските региони	
2.2.7 Финансиско зајакнување на регионалното просторно планирање преку создавање редовни и стабилни извори за финансирање	
2.3: Обезбедување поголема социјална кохезија меѓу и во рамките на планските региони	
2.3.1 Намалување на сиромаштијата и социјалната исклученост во планските региони (група мерки)	2.3.1 Стапка на сиромашни лица, % од населението, по плански региони
2.3.2 Унапредување на социјалната заштита во планските региони	2.3.2 Комбиниран индикатор (AROE), стапка на сиромашни или социјално исклучени лица, %, по плански региони
2.3.3 Унапредување на заштитата на децата во планските региони	2.3.3 Стапка на млади лица (15-29 години) кои не се вработени ниту се вклучени во процесот на образование или обука (NEET), %, по плански региони
2.3.4 Унапредување на грижата за старите лица во планските региони:	2.3.4 Деца на возраст од 0 до 5 години во детски градинки, (%), по плански региони
	2.3.5 Корисници на гарантирана минимална помош

2.3.5 Унапредување на здравствената заштита и достапноста на здравствените услуги во планските регион (група мерки)	над 18 години, на 000 население, по плански региони
2.3.6 Унапредување на домувањето во планските региони:	2.3.6 Број на општи матични лекари на 1.000 осигуреници, по плански региони
2.3.7 Унапредување на водењето и достапноста на регионалните статистики:	2.3.7 Број на матични гинеколози на 1.000 жени осигуреници, по плански региони Број на матични стоматолози на 1.000 осигуреници, по плански региони
2.4: Обезбедување повисок степен на родова еднаквост во планските региони	
2.4.1 Унапредување на практиките за идентификација на родовите прашања и нивната примена во процесот на социјална заштита и социјална работа, унапредување и размена на добрите практики за процесот на собирањето и анализа на податоците	2.4.1 Број на засолништа за жртви на родово засновано насилство
2.4.2 Воспоставување и јакнење на капацитетите за родова еднаквост на членовите на општинските совети, Комисијата за еднакви можности (КЕМ) и Комисијата за социјална, здравствена и детска заштита (КСЗДЗ).	
2.4.3 Системско и релевантно собирање на родово сегрегирани податоци и нивна анализа од родов аспект, и воспоставување на јасни механизми за соработка и размена на информации	
2.4.4 Зголемување на опфатот на децата во градинки	
2.4.5 Зголемување на бројот на матични гинеколози по општини	
2.4.6 Надминување на воочениот диспаратет со непостоење на засолништа - центри за жртви на родово засновано насилство	
2.4.7 Обезбедување систематско собирање на податоци за родово засновано насилство.	
2.5: Развој на основното и средното образование според спецификите на планските региони, низ оптимизација на мрежите на училишта и согласно потребите на пазарот на труд	
2.5.1 Оптимизација на мрежата на училишта за основно образование особено по однос на подрачните училишта лоцирани во руралните подрачја но и спојување на училишта (каде е можно и целисходно) во поголемите градови	2.5.1 Намален број на подрачни училишта за 10% во просек за сите плански региони до 2029 година
2.5.2 Оптимизацијата преку редефинирање на мрежата на училишта за средно образование со фокус на училиштата во кои се реализира стручно образование преку формирање на регионални центри за стручно образование	2.5.2 Изготвена функционална анализа и студија за нова предлог мрежа на средни училишта
2.5.3 Зајакнување на човечките капацитети во општините за обезбедување на квалитет во образованието преку	

<p>формирање на засебни организациски единици во рамките на поголемите единици на локална самоуправа</p>	<p>по општини и плански региони до 2023 година. Намален број на комбинирани училишта за средно образование согласно Студијата</p> <p>2.5.3 Формирани регионални центри за стручно образование и обука во сите плански региони покрај Североисточниот, Полошкиот и Југозападниот регион</p>
<p>2.5.4 Дизајнирање и примена на алатки и механизми за разбивање на родовите стереотипи во образованието односно спречување на предвременото напуштање на образованието на дел од децата (девојчиња, Роми и сл</p>	
<p>2.5.5 Развивање на посебни пристапи за деца од социјално ранливи категории и маргинализирани заедници (како на пр. дел од ромското население)</p>	
<p>2.5.6 Промоција и поддршка на пофлексибилни родови улоги со цел намалување на влијанието на традиционалната поделба на родови улоги врз изборот на професија</p>	
<p>2.5.7 Дизајнирање на модел на распределба на инвестициските програми (капитални инвестиции) во основното и средното образование како системско решение</p>	
<p>2.6: Постепено надминување на инфраструктурните диспаритети помеѓу планските региони во културата, спортот и рекреацијата, и противпожарната заштита</p>	
<p>2.6.1 Планирање доволно средства во Стратегијата за развој на културата и буџетот на Република Северна Македонија за надминување на воочените диспаритети како по однос на физичката инфраструктурата така и по однос на програмите од областа на културата, насочувајќи ги средствата повеќе кон планските региони кои заостануваат во споредба со Скопскиот и Пелагонискиот</p>	
<p>2.6.10 Зголемување на бројот на пожарникари во ТППЕ и забрзана обнова на недвижни и движни добра во сите плански региони, без исклучок.</p>	
<p>2.6.2 Реализација на втората фаза од институционалната децентрализација на установите од областа на културата;</p>	
<p>2.6.3 Деметрополизација на културата преку создавање на најмалку еден културен центар на заедницата во секоја општина а со тоа и услови за локален развој на креативни индустрии како придонес кон економскиот развој на општините;</p>	
<p>2.6.4 Унапредување на културниот туризам, културните индустрии и занаети, како и независната културна сцена;</p>	
<p>2.6.5 Планирање доволно средства во Буџетот на Северна Македонија за надминување на воочените диспаритети во инфраструктура на спортски објекти како и по однос на</p>	

организационата поставеност и реализација на национален и регионален систем на спортски натпревари.	
2.6.6 Воспоставување база на податоци на регионално, но и на национално ниво за бројот, големината, состојбата и намената на спортските објекти и соодветно, планирање на спортските инфраструктурни објекти	
2.6.7 Понатамошна децентрализација на спортот а особено поврзано со пренесување на објектите за спорт од централно на локално ниво;	
2.6.8 Реконструкција и одржување на изградените објекти за спорт;	
2.6.9 Организирање регионални настани за поттикнување на жените да се вклучат во спортски и рекреативни активности	

Прилог Бр 3- Расчленување на планираната стратешка цел 3, по приоритети и мерки и индикатори со утврдени целни вредности (таргети)

Стратешка цел 3: Значително зајакната политика за регионален развој, подобрени финансиски инструменти за нејзино спроведување и изградени административни капацитети на централно, регионално и локално ниво	
3.1: Подобрување на нормативната рамка за рамномерен регионален развој	Индикатори со <u>неутврдени</u> целни вредности (таргети)
3.1.1 Подготовка и донесување на нов Правилник за Методологијата за изработка на планските документи	3.1.1 Донесување нов Закон за рамномерен регионален развој(*); 3.1.2 Подготвен и донесен нов Правилник за Методологијата за изработка на планските документи за регионален развој
3.2: Унапредена координација при спроведување на политиката за рамномерен регионален развој, Министерство за локална самоуправа и торинг, оценување и известување за постигнатите резултати	
3.2.1 Одржување и унапредување на електронскиот систем за координација при процесот на планирање, имплементирање и Министерство за локална самоуправа и торинг на средствата за рамномерен регионален развој (СИ-РЕ-РА);	3.2.1 Број на корисници на електронскиот систем СИ-РЕ-РА 3.2.2 Број на генерирани извештаи (по временски интервали) 3.2.3 Број на унапредени функционалности на електронскиот систем СИ-РЕ-РА
3.2.2 Постепена трансформација на Бирото за регионален развој во Агенција за регионален развој на Република Северна Македонија на начин усогласен со реформата на јавната администрација.	3.2.4 Подготвена тековна и завршна оценка на спроведувањето на Стратегијата за регионален развој 2021-2031
3.3: Обезбедување поголемо чувство на сопственост од страна на локалните и регионални чинители врз политиката за рамномерен регионален развој и изградба на нивните капацитети	
3.3.1 Одржување на регионални форуми како редовна практика за вклучување на сите засегнати страни во планските региони, а особено претставници на социјално ранливите групи, младите и жените (50% од учесниците да бидат жени) при приоритизација и селекција на регионалните проекти;	3.3.1 Број на одржани регионални форуми 3.3.2 Број на жени учеснички на регионалните форуми 3.3.3 Број на селектирани проекти по плански регион
3.3.2 Спроведување активности за јакнење на капацитетите на Центрите за развој на планските региони и поддршка на Бизнес центрите формирани во нивни рамки;	3.3.4 Број на селектирани проекти по приоритети од Стратегијата за

3.3.3 Градење на капацитетите на вработените во Центрите за развој на планските региони по однос на собирање, анализирање и следење на родово-разделени податоци и индикатори и нивна примена при градењето на политиките за рамномерен регионален развој.

регионален развој 2021-2031

3.3.5 Број на испорачани обуки (категоризирани по теми) за вработените во Центрите за развој на планските региони